

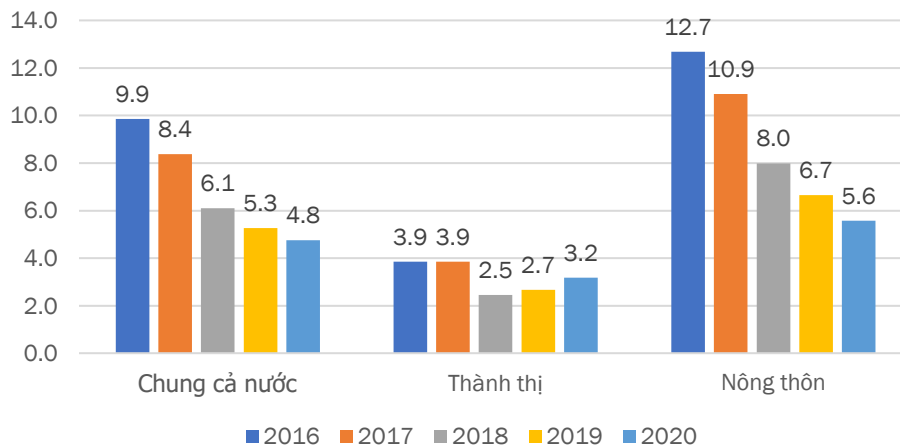

NGHÈO ĐA CHIỀU VIỆT NAM 2016-2020

Tính toán sử dụng dữ liệu Khảo sát mức sống dân cư theo phương pháp quốc tế

Tỷ lệ hộ nghèo đa chiều Việt Nam giai đoạn 2016-2020

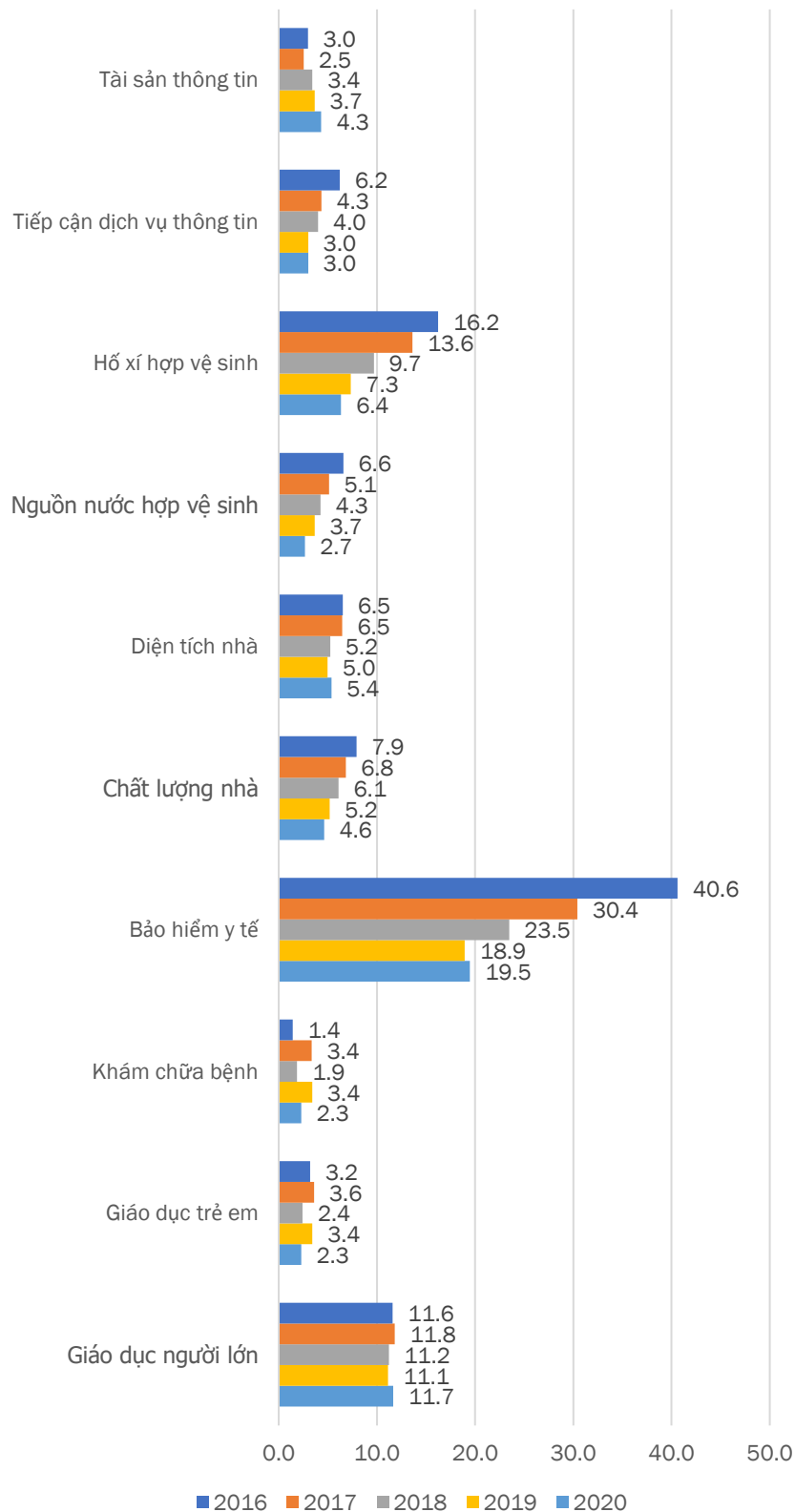
- Tỷ lệ hộ nghèo đa chiều ở Việt Nam năm 2020 giảm hơn một nửa so với năm 2016, từ 9,9% năm 2016 giảm xuống còn 4,8% năm 2020.
- Tỷ lệ hộ nghèo đa chiều ở nông thôn cao hơn nhiều so với thành thị, nhưng khoảng cách đang giảm dần.

Chỉ số nghèo đa chiều (MPI)

		2016			2019			2020		
		H	A	MPI	H	A	MPI	H	A	MPI
Khu vực	Chung cả nước	9,9	35,3	0,035	5,3	35,5	0,019	4,8	34,1	0,016
	Thành thị	3,9	33,1	0,013	2,7	33,1	0,009	3,2	32,4	0,010
	Nông thôn	12,7	35,6	0,045	6,7	36,0	0,024	5,6	34,6	0,019
Vùng	ĐBSH	1,5	31,5	0,005	0,6	30,7	0,002	0,3	32,8	0,001
	TD & MNPB	17,4	37,2	0,065	10,7	37,6	0,040	7,4	36,0	0,027
	BTB và DHMT	7,5	36,0	0,027	3,8	36,8	0,014	3,3	34,0	0,011
	Tây Nguyên	20,6	36,5	0,075	12,4	37,0	0,046	8,9	34,7	0,031
	Đông Nam Bộ	4,9	32,3	0,016	3,8	33,5	0,013	6,2	32,7	0,020
	ĐBSCL	19,5	34,4	0,067	9,3	33,7	0,031	8,1	33,8	0,027

- MPI chung cả nước giảm từ 0,035 năm 2016 xuống còn 0,016 năm 2020 cho thấy tình trạng nghèo đa chiều ở Việt Nam đã được cải thiện đáng kể. Xu hướng này diễn ra ở cả khu vực thành thị, nông thôn và 6 vùng kinh tế. Tình trạng nghèo đa chiều trong giai đoạn 2016-2020 được cải thiện là do tỷ lệ hộ nghèo (độ rộng của nghèo) giảm nhanh, còn mức độ thiếu hụt (độ sâu của nghèo) không có sự thay đổi đáng kể.
- Tình trạng nghèo đa chiều vẫn còn có sự chênh lệch tương đối lớn giữa khu vực thành thị và nông thôn. Năm 2020, MPI của khu vực nông thôn là 0,019 cao gần gấp 2 lần khu vực thành thị chỉ là 0,010.
- Các vùng có tình trạng nghèo đa chiều cao gồm: Tây Nguyên, Trung du và miền núi phía Bắc và Đồng bằng sông Cửu Long. Đồng bằng sông Hồng là vùng có tình trạng nghèo đa chiều thấp nhất.

Tỷ lệ hộ thiếu hụt các dịch vụ xã hội cơ bản

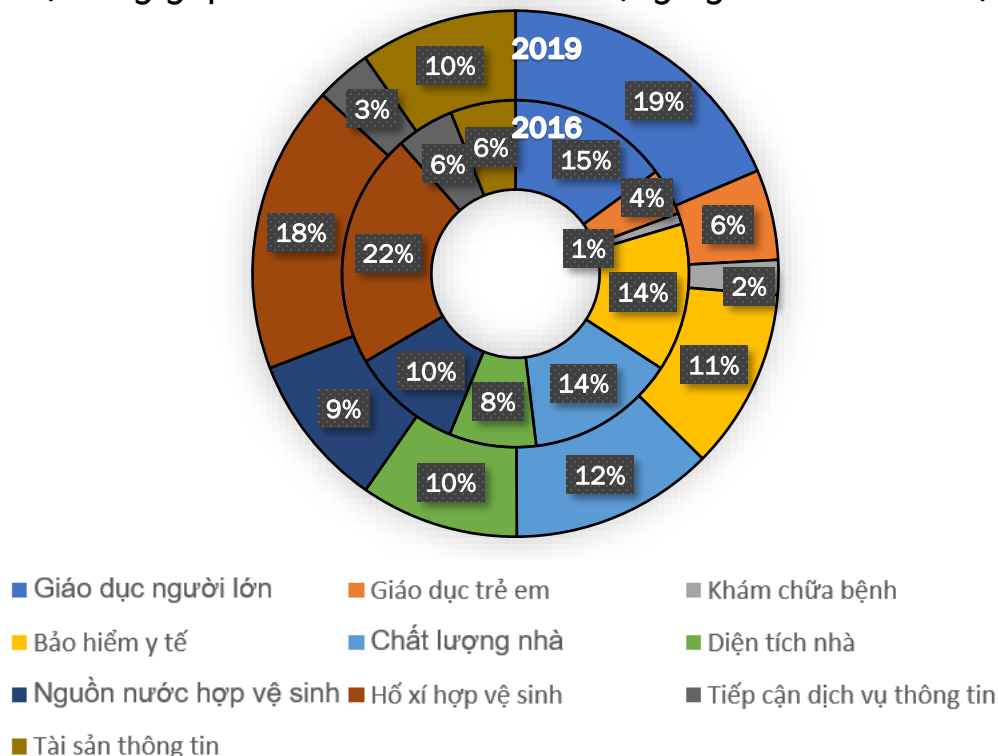
Giai đoạn 2016-2019, tỷ lệ hộ thiếu hụt các dịch vụ xã hội cơ bản có xu hướng giảm qua các năm ở đa số các chỉ số. Điều này cho thấy các hộ gia đình Việt Nam tiếp cận ngày càng tốt hơn với các dịch vụ xã hội cơ bản. Riêng năm 2020, do tác động của đại dịch Covid-19 nên xu hướng giảm này không còn tiếp diễn ở một số chỉ số.

Chỉ số có mức độ thiếu hụt nhiều nhất là bảo hiểm y tế, tuy nhiên đây cũng là chỉ số có mức giảm nhanh nhất, từ 40,6% năm 2016 giảm xuống còn 19,5% năm 2020.

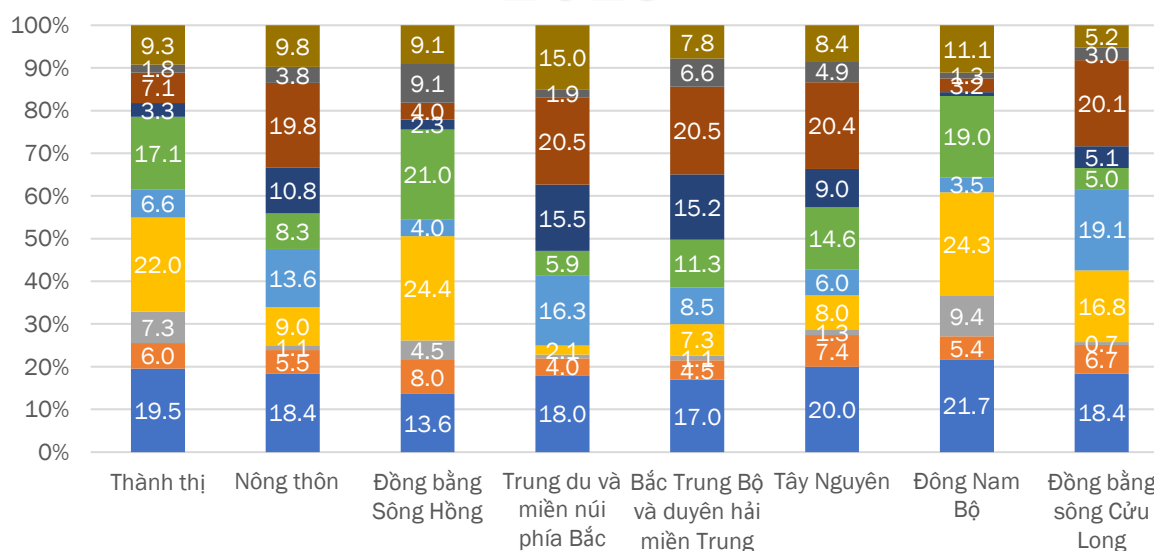
Khám chữa bệnh và giáo dục trẻ em là các chỉ số có mức độ thiếu hụt rất ít.

Các chỉ số có mức độ thiếu hụt không thay đổi đáng kể qua các năm là tài sản tiếp cận thông tin, khám chữa bệnh, giáo dục trẻ em và giáo dục người lớn.

Mức độ đóng góp của các chỉ số và tình trạng nghèo đa chiều Việt Nam

2019

- Các chỉ số đóng góp nhiều vào mức độ nghèo đa chiều năm 2019 là giáo dục người lớn (18,6%), hỗ xí hợp vệ sinh (17,7%), chất lượng nhà (12,5%) và bảo hiểm y tế (11,1%).
- Bảo hiểm y tế, giáo dục người lớn và diện tích nhà là 3 chỉ số đóng góp nhiều vào mức độ nghèo đa chiều ở khu vực thành thị. Các chỉ số đóng góp nhiều vào mức độ nghèo đa chiều ở khu vực nông thôn là hỗ xí hợp vệ sinh, giáo dục người lớn và chất lượng nhà.
- Bảo hiểm y tế, diện tích nhà và giáo dục người lớn là các chỉ số đóng góp nhiều vào mức độ nghèo đa chiều ở vùng Đồng bằng sông Hồng và Đông Nam Bộ. Trong khi đó, hỗ xí hợp vệ sinh và giáo dục người lớn là các chỉ số đóng góp nhiều vào mức độ nghèo đa chiều ở các vùng còn lại.

Phương pháp tính nghèo đa chiều theo chuẩn quốc tế

Nghèo đa chiều Việt Nam giai đoạn 2016-2020 được tính toán theo phương pháp Alkire-Foster bao gồm 5 chiều (giáo dục, y tế, nhà ở, điều kiện sống, tiếp cận thông tin) và 10 chỉ số (trình độ giáo dục người lớn, tình trạng đi học trẻ em, tiếp cận dịch vụ y tế, bảo hiểm y tế, chất lượng nhà ở, diện tích nhà ở bình quân, nguồn nước sinh hoạt, hố xí hợp vệ sinh, sử dụng dịch vụ viễn thông, tài sản phục vụ tiếp cận thông tin).

Mỗi chiều có quyền số ngang bằng, các chỉ số trong từng chiều lại có quyền số bằng nhau. Vì vậy mỗi chỉ số có quyền số bằng 1/10.

Mỗi chỉ số có ngưỡng cắt thiếu hụt riêng. Việc xác định mức độ thiếu hụt của mỗi gia đình căn cứ tình trạng thực tế của hộ và các thành viên trong hộ. Hộ gia đình ở trên ngưỡng cắt thiếu hụt của chỉ số nào được coi là thiếu hụt và nhận điểm thiếu hụt tương đương quyền số của chỉ số đó.

Hộ gia đình được coi là hộ nghèo đa chiều nếu tổng điểm thiếu hụt của hộ từ 3/10 trở lên hay thiếu hụt ít nhất 3 trong 10 chỉ số.

Chỉ số nghèo đa chiều (MPI) được tính bằng tích của độ rộng (H) và độ sâu (A) của nghèo. Trong đó, H là tỷ lệ hộ gia đình nghèo đa chiều và A điểm thiếu hụt bình quân của các hộ nghèo. Chỉ số MPI vừa phản ánh tỷ lệ hộ gia đình nghèo đa chiều vừa cho thấy mức độ thiếu hụt của họ. (Nguồn: Alkire S & S Jahan. 2018. The New Global MPI 2018: Aligning with the Sustainable Development Goals, HDRO Occasional Paper, UNDP.)

Số liệu nghèo đa chiều năm 2020 được tính toán từ dữ liệu mẫu khảo sát trong 3 kỳ của Khảo sát mức sống dân cư năm 2020.

CHIỀU	CHỈ SỐ	NGƯỠNG THIẾU HỤT	QUYỀN SỐ
Giáo dục	Trình độ giáo dục của người lớn	Hộ gia đình có ít nhất 1 thành viên đủ 15 tuổi trở lên không tốt nghiệp Trung học cơ sở và hiện không đi học	1/10
	Tình trạng đi học của trẻ em	Hộ gia đình có ít nhất 1 trẻ em trong độ tuổi đi học (5- 14 tuổi) hiện không đi học	1/10
Y tế	Tiếp cận các dịch vụ y tế	Hộ gia đình có người bị ốm/bệnh/chấn thương nặng nhưng không đi khám chữa bệnh	1/10
	Bảo hiểm y tế	Hộ gia đình có ít nhất 1 thành viên từ 6 tuổi trở lên hiện tại không có bảo hiểm y tế	1/10
Nhà ở	Chất lượng nhà ở	Hộ gia đình đang ở trong loại nhà thiếu kiên cố hoặc nhà đơn sơ	1/10
	Diện tích nhà ở bình quân đầu người	Diện tích nhà ở bình quân đầu người của hộ gia đình nhỏ hơn 8m ²	1/10
Điều kiện sống	Nguồn nước sinh hoạt	Hộ gia đình không được tiếp cận nguồn nước hợp vệ sinh	1/10
	Hố xí/nhà tiêu	Hộ gia đình không sử dụng hố xí/nhà tiêu hợp vệ sinh	1/10
Tiếp cận thông tin	Sử dụng dịch vụ viễn thông	Hộ gia đình không có thành viên nào sử dụng điện thoại và internet	1/10
	Tài sản phục vụ tiếp cận thông tin	Hộ gia đình không có tài sản nào trong số các tài sản: Tivi, radio, máy tính; và không nghe được hệ thống loa đài truyền thanh xã/thôn	1/10

Khảo sát mức sống dân cư là cuộc điều tra chọn mẫu nằm trong Chương trình điều tra thống kê quốc gia được Tổng cục Thống kê tổ chức thực hiện nhằm thu thập thông tin để đánh giá mức sống của người dân.

Kết quả tính toán về nghèo đa chiều Việt Nam giai đoạn 2016-2020 do Tổng cục Thống kê thực hiện trong khuôn khổ hoạt động hợp tác với UNDP năm 2020.